

Opplysningsvesenets
fond

Opplysningsvesenets fond

- Opplysningsvesenets fond (OVF) ble opprettet i 1821 og forvalter eiendom og verdier som historisk har vært knyttet til prestegårdene i Norge.
- Prestegårdene var både bolig og inntekt for presteskapet.
- Fondet finansierte de første lærerutdanningene i Norge, og Universitetet i Oslo fikk årlig støtte fram til 1963.
- Historisk har OVF hatt stor betydning for samfunnsutviklingen, en betydning som videreutvikles og forsterkes i vår tid

OVF i dag

- Etter skillet mellom stat og kirke i 2017, vedtok Stortinget i 2020 å dele fondet mellom Den norske kirke og staten
- 2023: Stortinget opphever grunnlovsbeskyttelsen. OVF er i dag en heleid statlig virksomhet som skaper verdier gjennom eiendomsutvikling, utleie av tomter, skog- og landbruksdrift, aktiv finansforvaltning, bygging og drift av vann- og solkraftverk.
- Delingsprosjektet med kirken nærmer seg slutten. 166 prestegårder, 5 næringseiendommer og 193 andre eiendommer overføres vederlagsfritt sammen med betydelig kapital for framtidig vedlikehold.
- 96 prestegårder samt større næringseiendommer forblir i OVFs eie. OVF forblir en stor aktør innen kulturforvaltning.

NYHET KIRKER OPPLYSNINGSVESENETS FOND OPPGRADERING NOTODDEN

Kirkebevaringsfondet

10 milliarder til kirkene: - Dette er bare helt fantastisk

Verdiskapningen

KAPITALFORVALTNING

- Etisk og bærekraftig kapitalforvaltning
- Fond, aksjer, obligasjoner, eiendom, infrastruktur og pengemarked

BYGNINGSFORVALTNING

- Totalt 205.445 m²
- 1.211 bygninger
- 262 preste- og bispeboliger, hvorav 80 fredede

EIENDOMSUTVIKLING

- Clemens Eiendom

TOMTEFESTE

- 5900 festekontrakter
- Boligfelt, hytter, næring, offentlige virksomheter

JORD- OG SKOGBRUK

- 877.000 daa utmark
- 107 000 m³ avvirkning
- 20 forpaktningsbruk
- 132 jordleiebruk
- Jakt- og fiskeretter

ENERGI

- Clemens Kraft
- Geisli Energi

OVF i tall

- 9560 millioner – konsernverdi
- 166,8 millioner – resultat i 2022
- 92,5 – årsverk, fordelt på FOVF, Clemens Eiendom og Clemens Kraft og Geisli energi.

(per 31.12.2023)

Datterselskaper

Clemens Eiendom

- 100% eid av OVF
- 11 prosjekter i 7 fylker
- 10 næringseiendommer, 26.214 m²
- Betydelig satsing på bygging av omsorgsboliger for kommuner.

Clemens Kraft

- Eies av OVF (50,1%) og et sveitsisk pensjonsfond (49,9%)
- Eier og drifter 52 småkraftverk
- 2 prosjekter i utvikling og flere under planlegging
- Produserer 720 GWh ren, fornybar energi tilsvarende strømforbruket til 36 000 husstander.

Geisli Energi

- Eies av OVF (50,1%) og Hydros fornybarselskap Hydro Rein (49,9%)
- Skal bygge storskala, bakkemonterte solkraftverk på OVF-eiendommer.
- Første fase 7 kraftverk, 330 GWh, ren energi til 17 000 husholdninger

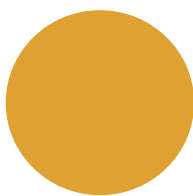

Geisli Energi - Solenergiprojektet

Kirkens eiendommer skal bli til solparker: Her er Norges ferskeste energiselskap

Hydro Rein og Opplysningsvesenets Fond går sammen og danner solkraftselskapet Geisli Energi AS. Målet er sju solparker i løpet av tiåret

Samfunnsbygger

- Prestegårder, vern om- og formidling av vår felles kulturhistorie
- Lokal energiproduksjon gir lokale muligheter for industri
- 508 000 daa produktiv skog
- 4 Forskningsgårder NIBIO på OVF's prestegårder
- Sikrer allmenn tilgang til friluftsliv, jakt og fiske
- Tilrettelegger for bruk av prestegårder som kulturarenaer
- Bygger omsorgsboliger på prestegårdsgrunn
- Fasiliterer «Skolegård» på prestegårder – prosjekt mot frafall i skolen – ved å stille prestegårder til disposisjon for slik virksomhet.

En av 50 barn på Solum skolegård

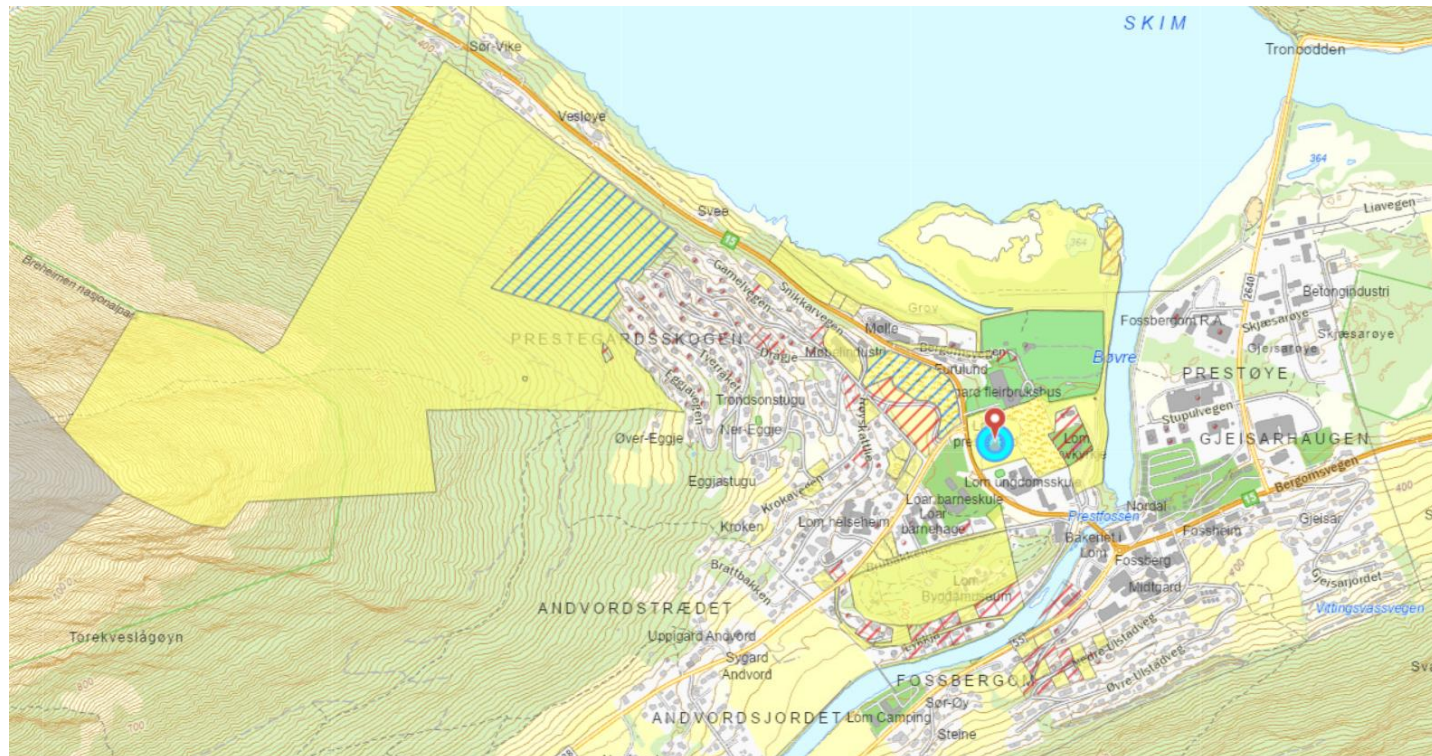
OVF og kommunene

- Eiendommer i hele Norge
- Sentrale eiendommer gir lokale muligheter
- Tilbyr samfunnsøkonomiske løsninger for kommunene

Omsorgsboliger Alstadhaug kommune, sentralt plassert på prestegården. Ferdig august 2024

OVF og eiendommer i Lom Kommune

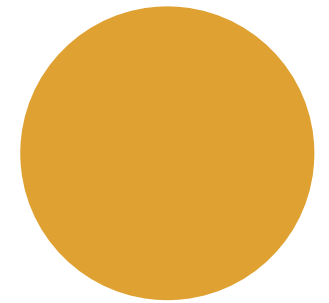

Nyheter →

Politikerne går for nye omsorgsboliger: – Nå er det de eldre sin tur

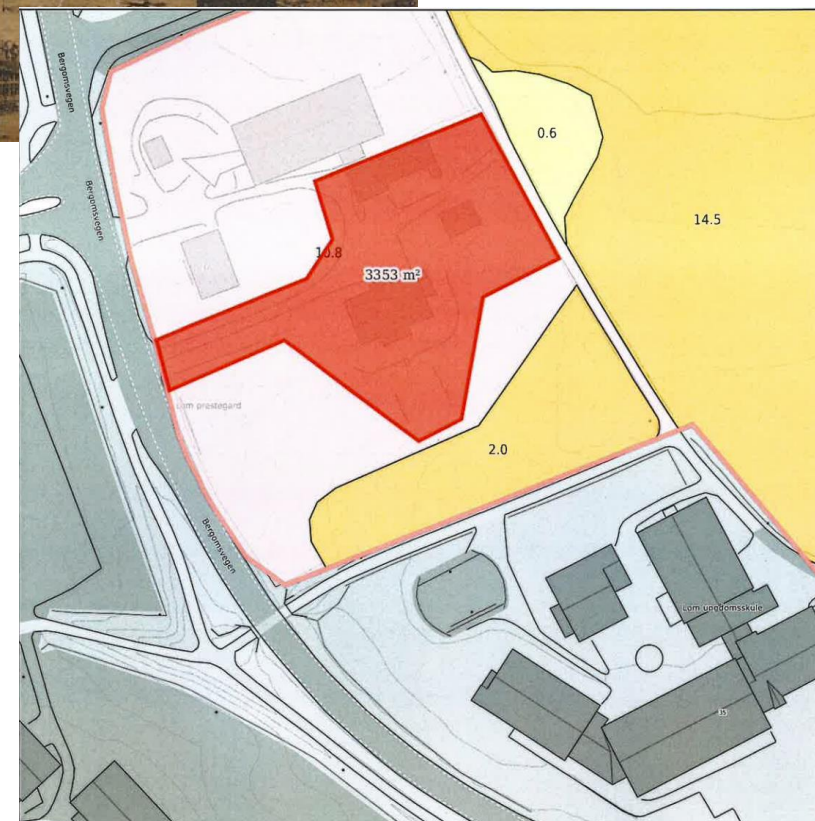
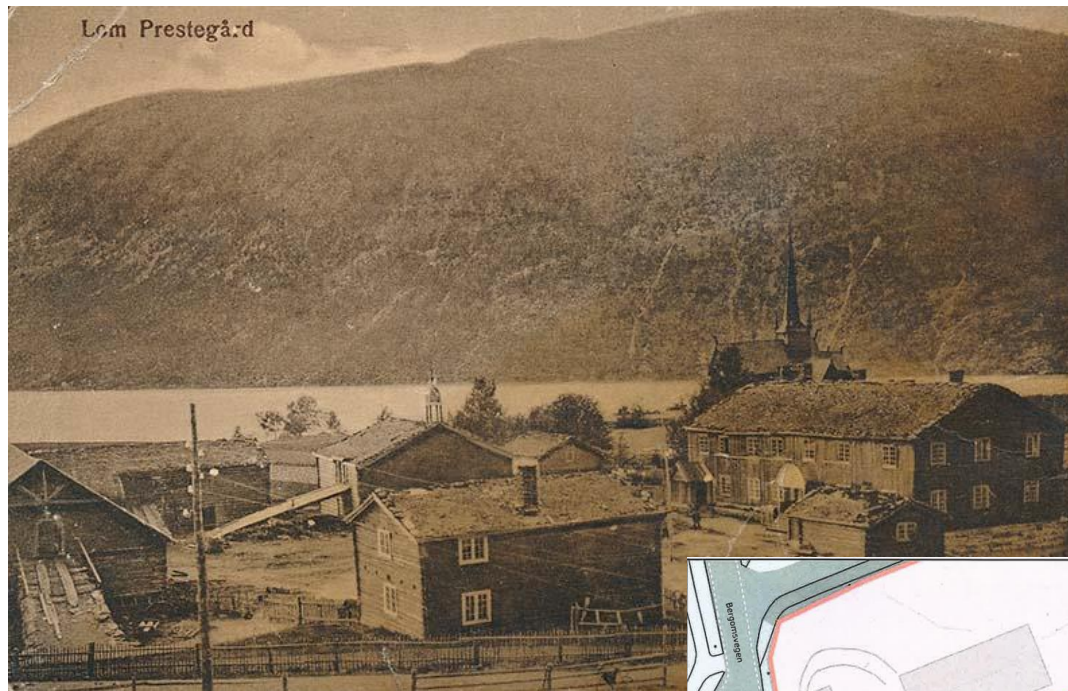
Prisen for Otium Pluss i Lyngen: 85 millioner kroner.

Omsorgsboligkonseptet

Lom Prestegård

- Vedtatt overført DNK i Lom FSK høsten -23.
- Prestegardslåven og forpakterboligen fortsatt i OVF – eie.

Lom Prestegard

- Vedtatt i Lom FSK høsten-23, overført DNK.
- Prestegardslåven og forpakterboligen fortsatt i OVF – eie.
- Driftsbygningen, eller Låven ble bygd rundt 1916.
  - Består av to etasjer + kjeller
- Ingen vern eller fredning er registrert på bygningen

§16. Områda rundt Lom kyrkje med formål spesialområde SF1 og SF2 skal vernast om og utviklast som ei ramme for kyrkja.

For spesialområde SF1 skal ein ikkje tillata nye bygningar. Planar for ombygging av kyrkja, endring av steingard og portal, opparbeiding av plenar og vegar og vesentleg endring av vegetasjon og markbruk skal godkjennast av Riksantikvaren.

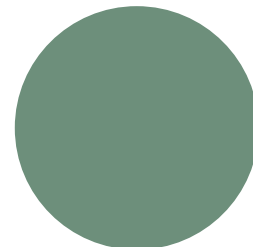
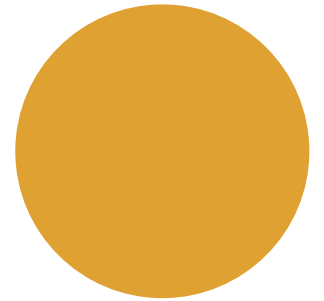
For spesialområde SF2 skal Riksantikvaren ha nybygg og ombyggingar og tiltak nevnt for SF1 til uttale før bygningsrådet gjer vedtak om tiltaka.

Ekte eigenart

Lom er bygda som likar å gå sine egne vegar. Her finn du lange tradisjonar innanfor musikk, d. handverk, byggjeskikk, landbruk og matstell. De råvarer på fjell og i fjøs. Dette er verd. Bygda har eit rikt organisasjon. arbeidet til om lag 40 lag og f. ydelege preg på fest og fritid. handverk og lokale musikktrad. gått tapt i møtet med nasjonal og regional påverknad. Vi vil leggje vekt på å støtte k. tiltak som aukar trivsel og tryggleik og styrkjer samkjensle og identitet. Sentrumet Fossbergom er kjent for sin særeigne stil, med brune hus og bestemte krav til takvinkel og materialval.

BÆREKRAFT

Billagstomti - Sogndal

Sjå kva visjonar dagens ungdom har for Billagstomti

Korleis ser dei unge føre seg at sentrum og den nye Bilagstomti bør utformast? Sogndal kommune og aktørane bak utviklinga av Bilagstomti, Einarsen Eigedom og Clemens Eiendom, har sett i gong ei Minecraft-utfordring for å finna ut kva skuleelevar meiner om utviklinga av sentrum.

Prestegardslåven

Prestegardslåven ved Heddal stavkyrkje ble ferdigstilt i 1996 og er etter krav fra Riksantikvaren oppført med samme mål og fasadeuttrykk som den gamle låven. Låven har kafé, turistkontor og kirkekontor i 1. etasje, kirkesal i 2. etasje, og utstillingslokaler i underetasjen.

Husebylåven

Husebylåven er et eldre låvebygg fra 1900-tallet som er pusset opp til et moderne kulturhus og møtested med lokaler for utstillinger, musikk, dans og scenefremføringer, aktivitetskjøkken og møterom.

Akkurat mottatt en helt dagsfersk rapport, som sammenfatter en enkel tilstand- og egnethetsvurdering av hoved-konstruksjonene ved driftsbygningen

Ved første gjennomgang av rapporten, med alle forbehold, ser det ut som «skroget» eller reisverket lar seg redde.

Åpnet unikt skoletilb ud på Hommedal

KYLING: Bernt Eide viste frem en av de safe kyllingene.

15. september i år tropet de aller første elevene opp på Hommedal skolegård, og onsdag denne uken var det endelig offisiell åpning av det som har blitt et helt unikt skoletilbud i Grimstad.

Anna Torp Kvasjord
anna@gat.no

– Jeg hadde sett for meg en åpning med garden, duer og en sologang fra ordføreren her i dag, men åpningen av skolen blir noe komprimert og nekter på grunn av korona-situasjonen, sa Bernt Eide, da han ønsket sine gjester velkommen til gårds onsdag formiddag.

Sammen med kona Siri, er han daglig leder for det som har gått fra å være Hommedal Prestegård til å bli Hommedal Skolegård.

Det var i sin tid Astrid Glimsdal som kom opp med ideen om å få til dette skoleprosjektet. Hun er leder for PP-tjenesten i Grimstad, og har etter hvert blitt med i styret for den nye stiftelsen Hommedal Skolegård. – Som leder for PP-tjenesten i Grimstad har jeg fått innblikk i hvordan noen elever ikke opplever mestring i den vanlige skolehverdagen. Det er elever med mange ressurser, men som likevel strever på noen felt. Hvordan kan vi som kommuner gjøre for å minke frafallet fra skolen og gi elevene tro på seg selv og livet som en aktivt deltagende voksne i samfunn og arbeidsliv? Ideen om en alternativ opplæringsarena var født, sa hun til de fremtatte på løven i skolegården, da hun holdt en li-

ten tale innledningsvis onsdag formiddag.

Annerledes skoledag
Da Astrid Glimsdal hadde fått denne ideen om en alternativ opplæringsarena, fikk hun nyss i et tilbud de har i Oslo, Abildsø skolegård.

Her fikk hun god kontakt med daglig leder der, Asger Føyen. Etter møtet med han, hvor han fortalte om deres prosjekt, begynte ballen å rulle også her i Grimstad. Prosjektgruppen fikk mandat av kommunedirektør Tone Marie Nybo Solheim om å utrede muligheten for å starte opp en alternativ opplæringsarena. Det ble sett på mange tilbud rundt om i landet, men de landet på Abildsø gård sin skolegårdsmodell som den best egnet.

17. juni 2019 sa de folkevalgte i Grimstad ja til å sette i gang med prosjektet Hommedal skolegård, og litt over ett år etter, er skolen altså på plass og i full drift. Her kommer enklelevere fra de fleste skolene i Grimstad innom en dag i uka, for å få en annenledes skoledag. Skoletilbudet har blitt godt mottatt, og i dag er det 27 elever på skolen. Hver av elevene er innom skolen kun en dag i uka, men denne dagen betyr mye for dem.

– På tirsdager er det barn fra 1. til 4. trinn som er her, på onsdager kommer mellomtrinnet, og på torsdager er det ungdomskolebarn som kommer. De fleste skolene i Grimstad har elever her nå, med noen få unntak. Men dette skal være et tilbud til alle skolene i kommunen, sier daglig leder Bernt Eide til Adressa.

Nå elevene kommer til skolen møtes de først til frokost, før det er tid for SOF-samling (Sosialt forberedelsestiltak). Deretter deler elevene seg inn i de ulike gruppene, og setter i gang aktiviteten for dagen. Så er det tid for loggskrivning, før de avslutter dagen med felles lunsj. Det er delt inn i tre grupper: «mat og helse» som ledes av Siri Eide, «gård og friluftsliv» som ledes av Bernt Eide, og så har

DYR: På Hommedal skolegård er det flere dyr. Ordfører Beate Skretting fikk lov å møte sauen.

de «snekkerkerstedet» som for tiden ledes av Kai Nicolaisen fra Jobbsentralen. De har vært en av mange gode samarbeidspartnere i oppstarten av skolen. I tillegg til de nevnte voksne er tilbudet alle skolene i kommunen, og så bytter de. Måten vil jobber på er en blåkopi av hvordan de jobber på Abildsø gård, men det vil selvsagt bli lokale tilpassninger. Vi har NIBIO her i umiddelbar nærhet, og vi har nærheten til sjøen. Men aller først nå er det viktig for oss at elevene blir trygge på å være her på gården, før vi reiser ut.

Siri Eide, «gård og friluftsliv» som ledes av Bernt Eide, og så har

manne gode tilbakemeldinger både fra skolene og fra foreldrene etter oppstarten, og det gleder han.

– Vi har fått gode tilbakemeldinger allerede, og det føles veldig fint. Men utfordringer vil det bli her, og det må vi ha også, men det skal vi klare å stå i. Vi er mange trygge voksne her, og vi skal stå sammen med disse barna over tid, og gi dem tid til å vokse og tid til å mestre, sier Eide.

– Vil gi resultater
Da det var åpning i løven onsdag, var det mange som ville ha ordet. Prosjektet har kommet til takket være mange gode krefter, og de takket alle hverandre for og inspirator og rådgiver i arbeidet. Han var klar i sin tale på at dette skoletilbudet kommer til å bli svært vellykket og ikke minst verdifullt.

– På grunn av forskning, involvering gjennom 15 år, og på bakgrunn av tilbakemeldinger fra foreldre, familier, barna selv og andre utenfra, så har vi sett at dette gir resultater. Slik det er lagt opp her, på denne arenaen, med så gode folk, så kommer dette til å gi resultater. Det krever tålmodighet, det krever læring, det krever utvikling, men det vil gi gode resultater. Det vil gi resultater på skolemottaksjonen de øvrige skoledagene, det vil gi resultater på det faglige og på det sosiale. Det blir spennende å følge utviklingen deres, jeg tror Grimstad vil være en foregangskommune på dette. Her har det vært en prosess der hele kommunen har vært med, og alle har vært positive. Jeg håper mange andre kommuner vil lære av Grimstad, sa han, og fortalte i likhet med flere andre om viktigheten det er bidra til at barna får god selvfølelse. Når de føler seg ønsket, trygges, og de føler at de har en egenverdi, ja da kan barna også være klare til å ta imot kunnskap og lære.

I tillegg til ordføreren, hadde oppvekstsjef Arne Mowatt Haugland noen ord å komme med, det samme hadde en representant fra **Opplysningsvesenetsfond**. Det var de som ga stiftelsen Hommedal Skolegård muligheten til å inngå leleavtale for den tidligere prestegårdens, Erling Stubhaug, som har hatt en sentral rolle i NIBIO i mange år, og som nå sitter i styret til stiftelsen ville si litt, og Jon Olav Strand fra Sparebankstiftelsen Sør holdt et lite innlegg. De har som kjent støttet prosjektet med store midler, og da dette ble presentert. Det var klempegod stemning for det her, sa ordføreren. Hun hadde med et gavekort som gave til skolen, et gavekort om da brukte på spill eller andre ting de måtte trenge på skolen. Etter sin lille tale klippet hun snoren og erklærte skolen for offisielt åpnet.

ALLE FOTO: ANNA TORP KVASJORD

Skolegårdsprosjektet

SNEKKERKERSTED: I første etasjen på låven er det laget i stand et snekkerkersted hvor barna laget mye fint.

STYRET: Dette er styret i Hommedal skolegård. F.v. Bernt Eide, Asger Føyen, Roald Abrahamson, Astrid Glimsdal og Erling Stubhaug.

FORSAMLING: Gjestene som var på åpningen satt med god avstand til hverandre på låven.

SNOR: Beate Skretting klipper snor og erklærer Hommedal Skolegård for offisielt åpnet. Astrid Glimsdal, Arne Mowatt Haugland og Bernt Eide følger nøye med.

Kulturarv – en investering for fremtiden

Handverkslagets historie & formål

Hovedoppgaven til Handverkslaget er å skape et åpent og inkluderende felleskap for utøvere og interesserte i tradisjonshandverk og å spre kunnskap om denne viktige, men sjelden vektlagte del av kulturarven i offentligheten. Skoleverket er et prioritert område. Foreningen er landsdekkende og over tusen har meldt sin interesse. Flere av disse har alt tegnet seg som medlemmer. Et særtrekk ved foreningen er at utøverne selv står i sentrum og at kommunikasjonen mellom styre og medlemmene etter hvert vil foregå gjennom et digitalt nettverk. Handverkslaget skal utgjøre selve fagmiljøet for tradisjonshåndverkere, og slik sett er målet å bli en overbyggende forening.

Lørdag den 14. april 2018 ble en merkedag for tradisjonshandverket, en forening som har ligget lenge i støpeskjeen ble en realitet. Vi hadde stiftelsesmøte på Hordamuseet på Stend. 27 personer møtte opp fra mange ulike fag, og med god geografisk spredning. Et forslag til vedtekter ble gjennomgått og revidert. Her er et lite utdrag:

HJERLEID HANDVERKSSKOLE

Kreativ og praktisk utdanning

Utdanning i tradisjonshåndverksfagene treskjering, møbelsnekring, smiing, søm og tekstilhåndverk, tømrer og tradisjonsmaling.

Takk for meg

